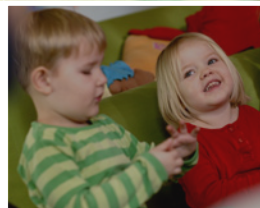

ROZWÓJ JĘZYKOWY - WSPÓLNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ

INFORMACJE DLA RODZICÓW MAJĄCYCH DZIECI W WIEKU 3 - 6 LAT

TY ODGRYWASZ DECYDUJĄCĄ ROLĘ
W ROZWOJU JĘZYKOWYM TWOJEGO DZIECKA

Czy wiesz, że:

- Małe dziecko opowiada najczęściej o tym, co się dzieje wokół niego w danej chwili? Dziecko przedszkolne opowiada również o tym co się wydarzyło i o tym co ma się wydarzyć.
- Zasób słów powiększa się w dużym tempie między 3 a 6 rokiem życia?
- Dzieci, które napotykają dużo słów, zapamiętują wiele słów?
- Istnieje zależność między ilością słów, które 2-3 letnie dziecko opanowało, a zdolnością czytania 16- latka?
- Dzieci bawią się i eksperymentują pisząc i czytając? To ma duże znaczenie dla ich późniejszego rozwoju w pisaniu i czytaniu.

ROZMAWIJ Z SWOIM DZIECKIEM

Jesteś najważniejszą osobą w życiu twojego dziecka, i masz decydujące znaczenie na jego rozwój językowy.

Poprawny i bogaty język ojczysty jest ważny dla twojego dziecka. Dlatego rozmawiaj ze swoim dzieckiem w tym języku, w którym jesteś najlepsza.

Gdy rozmawiacie i robicie coś wspólnie, masz wpływ na rozwój języka twojego dziecka.

Rozmowa daje twojemu dziecku doświadczenie w używaniu języka.

Rozmowa daje możliwość wielokrotnego powtarzania tych samych słów i idiomów, i tym samym zapamiętania ich.

Język twojego dziecka rozwija się również gdy dziecko bawi się z innymi dziećmi, na przykład w przedszkolu.

Rozmawiaj ze swoim dzieckiem o tym co się działo i o tym co się będzie dziać.

Pozwalaj aby twoje dziecko pomagało na przykład w sprzątaniu, gotowaniu, myciu samochodu i zakupach. W czasie tych czynności rozmawiajcie o tym co robicie.

Oglądajcie wspólnie programy telewizyjne dla dzieci i rozmawiajcie o tym, co widzicie.

Rozmawiaj i słuchaj na zmianę tak aby dziecko nauczyło się prowadzić dialog.

Znajdź czas i zachęcaj – to wzmacnia poczucie własnej wartości, zaufanie do własnych sił i zachęca do mówienia.

Język twojego dziecka rozwija się gdy rozbudowujesz dziecka zdania.

***Twoje dziecko mówi: "Zobacz tego psa."
Ty możesz odpowiedzieć: "Tak, to jest miły mały jamnik.
Zobacz, on merda ogonkiem."***

Chwal język dziecka i pokazuj jemu, że starasz się go zrozumieć. Nie poprawiaj błędów - zamiast tego możesz poprawnie powtórzyć zdanie. To daje poczucie własnej wartości i ochotę do mówienia.

***Twoje dziecko mówi: "Jechaliśmy pociągiem."
Ty możesz odpowiedzieć: "Tak, jechaliśmy pociągiem."
Wczoraj jechaliśmy do babci."***

OPOWIADAJ, CZYTAJ I OGLĄDAJ KSIĄŻKI

Pozytywne doświadczenia z książkami mają duże znaczenie gdy twoje dziecko uczy się czytać.

Głośnie czytanie to mile spędzony czas a zarazem daje dobre doświadczenia z językiem pisanym.

Głośnie czytanie zwiększa zasób słów i zdań twojego dziecka.

Rób przerwy w głośnym czytaniu i rozmawiaj ze swoim dzieckiem o tym co czytacie.

Rozmawiajcie o obrazkach. A nuż twoje dziecko zobaczy szczegóły, których ty nie dostrzegłaś.

Zapytaj czy twoje dziecko nie ma ochoty "poczytać" ci z ulubionej książki. Dziecko potrafi często znać na pamięć całe fragmenty tekstu.

Wybierzcie się na poszukiwanie słów na przykład w katalogach, komiksach, magazynach i grach komputerowych.

Opowiadaj historie twojemu dziecku i pozwól i jemu opowiadać.

BAW SIĘ PISANIEM

Bawienie się pisaniem daje twojemu dziecku ważne doświadczenia z językiem pisany, i pokazuje do czego język pisany może służyć.

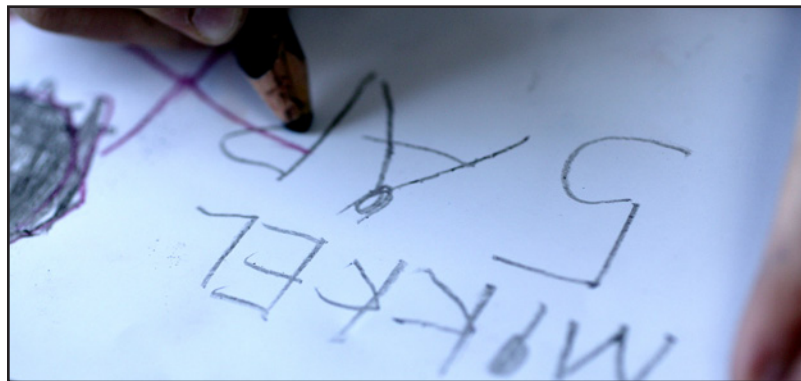
Twoje dziecko siedząc obok ciebie chętnie będzie cię naśladowało przy pisaniu. Na przykład poprzez pisanie "esów floresów", znaków lub liter.

Pozwól dziecku opowiedzieć co napisało.

Pozwól dziecku uczestniczyć w pisaniu np. karteczek z listą zakupów, pocztówek, krótkich wiadomości i na komputerze.

Pochwal dziecko za to co pisze bez poprawiania go. To wzmacnia uczucie chęci, radości i zainteresowania.

Baw się z dzieckiem używając liter i cyfr z magnesem, np układając słowa na drzwiach lodówki lub siedząc na podłodze układając klocki z cyframi i literkami.

BAW SIĘ W ZGADYWANKI JĘZYKOWE - JĘZYK W ZABAWACH

Wymyślaj zabawy językowe razem z twoim dzieckiem. To wzbudza ciekawość twojego dziecka i wyostrza uwagę na aspekty językowe.

Śmieszne zabawy słowne są możliwe w każdej chwili i miejscu. Mogą trwać kilka minut albo rozciągać się przez wiele dni, jeśli jest zainteresowanie.

Twórcie razem zabawne bezsensowne słowa i historie.

Bawcie się razem naśladowując odgłosy i tworząc słowa, rymy i krótkie wersy.

Śpiewaj i graj razem z twoim dzieckiem. Jest to przyjemne i rozwija u twojego dziecka wycucie rytmu, melodię języka i wymowę.

Uczestnicz w zabawie gdzie twoje dziecko wymyśli rym, i sama spróbuj wymyślić rym.

Czytaj lub recytuj głośno znane rymy i wersy. Zrób przerwę przed ostatnim słowem i pozwól dziecku dokończyć resztę.

Powiedz zdanie zawierające dwa słowa które się rymują, i pozwól dziecku wsłuchać się w ten rym.

Bawcie się znajdując przeciwne słowa. Np. gruby/cienki, twardy/miękki.
Np. stwórz słowa do zabawy z memory z odwracaniem kartek, gdzie dopasowuje się kartki ze słowami i obrazkami.

Baw się w liczenie np. ile rzeczy w pokoju rozpoczyna się od literki s?/b?
Licz stopnie schodów, ilość rowerów na ulicy i osób z czerwonymi czapkami.

Znajdź słowa należące do tej samej rodziny:
Obuwie – kaptcie, tenisówki, sandały...
Owoce – jabłka, śliwki, ananasy...

INFORMACJA

Możesz znaleźć więcej informacji w ofercie dziennej.

Możesz również znaleźć informacje i inspirację w bibliotece i na poniższych stronach internetowych:

www.aarhuskommune.dk/vpu

www.dotbot.dk/voksen/litteratur/vitaminer.asp

www.foraeldreunivers.dk

www.multidansk.horsens.dk

LINKI

Denne pjece er oversat til engelsk, polsk, somali, arabisk, tyrkisk, vietnamesisk, kurdisk, dari og pashto. Oversættelserne findes på følgende hjemmeside: www.aarhuskommune.dk/vi

This brochure has been translated into English. The translation can be found on the following website: www.aarhuskommune.dk/vi

Ta broszura jest przetłumaczona na język polski. Przetłumaczony tekst znajduje się na stronie internetowej: www.aarhuskommune.dk/vi

Qoraalkan waxaa lagu turjumay af soomaali. Turjumidda waxaad ka heli kartaa boggaan: www.aarhuskommune.dk/vi

Bu broşür Türkçe ye de çevrilmiştir. Çeviriyi aşağıdaki internet adresinde bulabilirsiniz: www.aarhuskommune.dk/vi

Tập giấy mỏng này được chuyển dịch sang tiếng Việt. Bạn có thể đọc bản phiên dịch tại trang điện tử sau: www.aarhuskommune.dk/vi

نہم نامیلکہ یوہر گنیز اوہ بؤ کوردی، وەرگنیرانہ کہہ لہ لاپہرہی مائی لہ خوارہوہ نہیدوزیتہوہ...
www.aarhuskommune.dk/vi

ابن کتابچہ رهنما به زبان دری و پشتو ترجمہ گردیدہ کہ شمامبتواندبہ ادرس ذیل پیداکنید .
www.aarhuskommune.dk/vi

دغه معلوماتی کتابچہ په دری او پښتو ژبو ترجمه شوي ده . چه تاسی کولای شی دغه ترجمه په لاندی کمپیوتری صفحه کی پیدا کری :
www.aarhuskommune.dk/vi

هذا الكتيب تُرجم إلى اللغة العربية . الترجمة تجدها على عنوان الصفحة التالية:
www.aarhuskommune.dk/vi

UDGIVET AF:
Århus Kommune
Børn og Unge
Pædagogisk Afdeling

UDGIVET:
Januar 2010
1. udgave - 1. oplag

©COPYRIGHT:
Århus Kommune
Børn og Unge
Pædagogisk Afdeling

LAYOUT:
Århus Kommune
Børn og Unge
Fællessekretariatet

FOTO:
Hartmann Schmidt Fotografi

TRYK:
Århus Kommunes Kopicenter